

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 170 кор.

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНИ

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровекого (Хорунжии). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гаасмана.

Рукониси звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані відлі від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Хто ширить ненависть?

(+) В останнім числі нашої часописи навели ми поважний голос професора університету Болоса-Антоневича, котрий з нагоди оцінки львівської вистави штуки в петербурскім Краї-у признав, що Русини мають у висшій ступні певну власну культуру. Зовсім иншої гадки є т. зв. всеполяки, котрі в рускім народі бачать якусь некультурну і менше-вартну масу, руску мову і літературу уважають такою простою і невиробленою, що Поляк не може з неї мати найменшої користі і що наука рускої мови для польської молодіжи є прямо шкідлива з народних і педагогічних поглядів.

Пригадуємо тут, до якої крайної загорілості посунули ся молоді польські учителі Ярецький, Піні, Дропйовський на зборах львівського кружка Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych, коли там переведжено розправу над внесеном гр. Дідушицького в справі науки обидвох краєвих язиків в середніх школах, і які там ухвалили резолюції переважною більшістю голосів. Ми тоді в двох просторих статях в чч. 241 і 242 п. з. «Новітні польські педагогі про руску мову і літературу» виказали нестійність поглядів сих педагогів і навели погляди поважних польських учених і письменників, котрі признають поважне становище рускій мові серед инших славянських і високу ціну иншим творам українсько-русского письменства.

Всі ті свідощтва поважних польських учених і письменників були горохом киданим до стіни, бо всепольске Słowo в своїй нетерпимості до всего, що руске, і в своїй безмежній загорілості не перестало дальше вести боротьби проти науки рускої мови в цілій серії статей і мнених відзи-

вів польських родичів, котрим видає ся наука рускої мови прямим нещастєм для їх дїтий. Сими статями намагає ся Słowo polskie в польській суспільности ще більше розширити погорду до рускої мови, а тим самим і до рускої народности яко менше-вартної і некультурної, висувачи все насупротив того з питомою єму чванливістю польську культуру і цивілізацію.

Недавно тому (д. 10-го грудня с. р.) розписало ся знов на сю тему Słowo polskie, силуючи Русинів піддати ся пропагованій ним idei państwowości polskiej. Ось що пише Słowo polskie: «Żadnego separatyzmu czy to ruskiego, czy to litewskiego, czy żydowskiego, czy białoruskiego czy innych uznać nie możemy, nie wyrzekłszy się całej naszej historii i naszych narodowych ideałów. — Braterstwo jest możliwe tylko z Rusinami, stojącymi na stanowisku państwowości polskiej, którzy uznają Galicyę za kraj polski — всіх инших Русинів, котрі не стоять на таким становищі (а очевидно є се весь загаль Русинів) пятнє Słowo polskie прямо naszymi wrogami, котрих треба з всею рішучістю і всіми способами поборювати, а все те в імє наших narodowych ideałów i całej naszej historii, w imię cywilizacji i kultury polskiej. Чиже не є се прямо якийсь одур політичний, загорілість посунена до безпам'яті?! Чи покликуване на історію, культуру і цивілізацію не є тут простим плюванням живій правді в лице?! Нехай ті всеполяки лише пильно переглянуть своїх власних літописців і істориків, нехай переглянуть документи своїх королів, а переконають ся наглядно, що Червону Русь, нинішню східну Галичину, називають і сї літописці та історики і королі польські рускою землею, якою она була все, є до нині і остане при Божій помочи і в будуччині проти волі всеполяків. Така писанина все-

польських дневників і загорільців викликає і підсичує лише серед польської суспільности ненависть до всего, що руске, і очевидно приневолює і руску суспільність виступати остро супроти таких забачів і копає ту пропасть поміж обидвома народами, яка не може довести до добра.

Все те робить Słowo polskie в імє висшої цивілізації і культури польської. На се можемо пригадати Słow-y polsk-ому слова польского посла Чарліньского, виголошені в німецькім парламенті 7. грудня с. р., що таке говорене «zawsze w imię posłannictwa cywilizacyjnego» мусить викликувати «wprost obrzydzenie». «W głowę zachodzić można rzeczywiście nad tem, gorzkiej sey posol, co w tych razach cywilizacyą ma się nazywać, boć przecież prawdziwa cywilizacya szanuje stworzoną przez opatrność — narodową odrębność, a tylko barbarzyństwo ubierające się w zewnętrzzną szatę cywilizacji przeciwnie działać może». Нехайже Słowo polskie добре затямить собі ті слова польского посла Чарліньского і не кидає так при всякій нагоді висловами культура і цивілізація, наколи єму потреба відказати всяких прав Русинам до самостійного народного і культурного єствования і розвитку.

Рутенська політика.

Шкода, що закрала ся у нас ся назва, бо співняє може утворене відповідного самородного слова на те понятє, яке Поляки називають «собковств ом», а Німці «Krähwinkel-лядою». Коли у нас «рутенїзм» є синонімом інертности, самосвідомості і ясної цілі, котерийности та єгоїзму, то наш заголовок буде зовсім відповідний на обговорене справи, яка виринула на світ в

Денис Угнівець.

Голодовий спорт.

(Дальше).

— Шкода, що я не лікар або який хемік — думав — мігбим много научити ся. Гарний, займаючий дослід. Знов забулькотало десь під грудьми. Придушений тон булькотаня покотив ся лївим берегом черева в долину — в самій середині замінив ся в свист — і знов булькотанє, геїби в стоячій озері або в зільнику.

— Ага... се жолудкова реторта, говорив сам до себе, неначе професор своїм слухачам — і при кождім слові клав руку на живіт.

— А отсе булькотанє — то певно мікроб голоду... Яку форму може він мати?

Увага змагала ся, зростало зацікавленє. Не вжеж сей мікроб може мати форму підпадаючу під змісли?... Як він виглядає... які в нього розміри... краса... запах?...

Насушив брови. Знов те саме булькотанє, але по правому боці.

Нарваний зняв руку з черева і звисив з канапи як нерухоме, тяжке полїно. З тим рухом булькотанє напрасно перескочило до самих рудий.

Воно мало в собі щось милуючого, розкішного. Якийсь солодкий біль ішов слідком за ним.

— Так той, самісінський.. Лежить на подовгастій, мармурній, просекторній плиті. Нагий... пергаминової краски з темно-синїми плямами. Нерухомі очи склять ся мертвим блеском. Отворені уста показують білі... здорові зуби. Додільна щока лежить майже на самій гортанці. На щегинястому вусі біліє засхле харкотинє. Кругом стола судова комісія.

Нарваний скочив на рівні ноги. Перебігав скорою ходьбою комнату, якби відганяв уяву.

— Чи не шалений я? Він хотів побачити голодового бакциля... а тут?...

Зареготав ся на ціле горло...

Заглянув в вікно. На улици рух. Гуділи та дзеленьками електричні трамвай. Монотонний стукіт кінських копит... наче щира приятельська порада, успокоювали його.

Стояв якийсь час при вікні. Лице мінило ся виразами страху, болю, люті... майже здичивля. Чув знеможене на цілому тілі. Особливо біль в колїнах і литках змагав ся.

Сїв на кріслі. Взяв в руки «фїлософічну повість».

— «Мала чайка... легка... вутла як павутина... як пух... як тїнь летна...»

— «А в чайці жива душа... Відблеск і частина заразом безсмертного, творчого Духа...» читав перші стрічки виписані старанно на першій стороні.

— І знов очи його бігли по буквах і творили реченя:

— «На цілому світі кипить наче в казані... На землі кровава борба о житє... о істнованє та волю віковичного Блеску...»

— Ні... помилив ся... борба з отсим бакцилем, з котрим ти тепер граєш ся.

Зір відірвав ся від паперу. Його відірвав острый біль в жолудку ніби уколєне шпилькою. А потім якби з незмірямою високости поспало ся острым піском проймаюче щемінє. То знов здавалось йому, якби мурашки лазили.

Вони кусали маленькими, кліщикватими пшочками жолудок... Відщипували та відривали волохаті кінці внутрішної, жолудкової кожї... і знов розбігали ся до голови, до ніг, до палців в ногах і руках. Булькотанє і свист котили ся хвилею повени. Щемінє, мними угризеня зупиняли ся аж в висках, полишаючи там біль і знов вертали бігцем до черева, щїпали і дерли в жолудку укушеннями мураваїв.

Петро надслухував отсі щеміня і усміхав ся. Любував ся ними. Часами пригризав уста з болю. Але власне сей біль упивав його розко-

В днівнику Budapesti Hirlap гр. Апоні оголосив статю, де заявляє, що не вірить, щоби монарх дав позволене на розв'язане союму в стані *ex lex*, а вірність, яку плекає для монарха, утврджувє его в пересвідченю, що не позволить на нелегальний чин. Одиноким способом, запобічи анархії, яку викликало голосованє з дня 18. падолиста, було би уважати се голосованє неіснуючим і дати димісію кабінетови Тіси. Та мимо тих рад опозиції розв'язанє союму наступить неминучо, а монарх сам застеріг собі виголосити престольну бесїду при тій нагоді. Престольна промова буде містити дуже горячий апелє до виборців, до яких монарх зверне ся з запитом, чи бажають собі парламенту спосібного до праці, чи ні. Угорщина має перед собою велику будучність, коли парламент буде спосібний до праці. В тїм зглядї престольна бесїда буде містити навіть деякі привреченя.

Оба противні сторонництва роблять вже енергїчні приготования до виборів. Ліберали зобов'язали ся в разї поновного вибору призвати «*lex Daniel*» за підставу, на якій приступлять до зміни реґуляміну, сторонництва опозиції порішили в кождім окрузї ставити тільки одного свого кандидата, щоби нігде опозиція не поборовала себе взаїмно.

Япансько-російска війна.

3 Порт-Артура.

Більша частина кораблів флоту адм. Тоґа відїхала вже до япанських доків, вистроїть ся на прибутє балтійської флотї. Ввиду сего блокада трохи ослабла. Виравді Япанці воружили торговельні кораблі гарматами і військовою залогою, та уживають їх тепер до блокади, але все таки удає ся перевести до Порт-Артура транспорт з живностию, а навіть з амунїцією і навіндрит, з обляганой твердинї перебрадають ся перебігці до Чіфу. Оноді прибуло тудя аж сїм Росіян з Порт-Артура і привезли російському консулеви кілька пачок денєш і листів. Правдоподібно з тої посылки походять денєші ген. Стессля, які отсе оголошує рос. телеґр. аґенція в Петербурзі. Дня 25. падолиста телеґрафує ген. Стессель: Я щасливий, що можу донести В. цїс. Милости, що Япанці 20. с. м. по кількаразовім бомбардованю одного з північно-східних фортів, стали відверті і відкинені до фоси, коли між тим гарматний огонь розїгнав їх резерви. Від 21. до 24. падолиста Япанці острілювали нагально сей форт і старали ся обїйти его, при чім, мимо великих страт, устроїли переходи через фоси двох фортів північно-західного фронту. Дня 25. падолиста о год. $\frac{1}{2}$ 6 вечером, неприятель зміцнивши огонь, заатакував нагло кілька західних фортів і заняв часть окопів, однак наші резерви знесли его по страшній борбї на баґнети. О півночі Япанці поновили атак, при чім знов обсадили часть окопів, але знов їх відперто. О год. 2. над раном запанував супокій. Геройска залога могла виночити і віддана ся направи фортів. Япанці страдили межі 20. а 24. падолиста звиш 2000 людей. Наше ціле військо відзначило ся великим героїством. Острілюванє міста і фортів треває далше. Кілька будинків знищено. Дух армії знаменитий. — Друга телеґрама ген. Стессля з дня 28. падолиста. Дни 26. і 27. падолиста найбільше кроваві від початку облоги Порт-Артура. В ночі на 26. виконали Япанці завзятий атак на наше ліве крило коло Галушиного залїву, однак ми їх відперли. Тої самої ночі заатакував неприятель відділ в фортї Палоншан; і ту відперто его. Таким самим успіхам увінчав ся атак на «високу гору» (203 метрів — *Ред.*) Дня 26. падолиста заатакував неприятельський відділ нагально форти північно-східного фронту і інші окопи. Ті окопи Япанці два рази занимали, а вкінці прогнано їх звідтам дня 27. падолиста атаком на баґнети. О год. 10. вечером заатакував неприятель з великою силою одну нашу батерію на лівім крилі. Часть сеї батерії занази. Однак Росіяни в атаках на баґнети змусили їх цофнути ся, при чім Япанці понесли величезні страти. Неприятель створив зараз на цілій лїнії сильний огонь, який тревав до дня 28. год. 5. рано. Дальша телеґрама ген. Стессля з д. 2. грудня доносить: Дванадцятьднівний

штурм, розпочатий дня 20. падолиста, ми відперли остаточю північною ночі. З радостию доношу про се, при чім мушу згадати про геройські діла війск. Особливо відзначали ся генерали Кондратенко, Никитин, Горбатовский і інші офіцери. Завдяки їх хоробрости удало ся сим разом відверти атаки неприятеля на Порт-Артур. Як зізнають полонники і Китайці, Япанці стратили 20.000 людей. Прошу Вашу царську милість, як і Цариці-матери, щоби молили ся за нас. Се їх молитви, очевидночки ублагали нам опіку небес. — З дня 5. грудня доносить Стессель: Вчера о год. 7. рано Япанці стягнули свої всі сили і зачали знов штурм до горба, високого на 203 метрів. Завзята борба тревала цілий день. Три рази ми відперли атаки. Коло вечера неприятель заняв вершок горба і уставив там зараз таки дві мітрайлези (машинові гвєри—*Ред.*). Серед раних находить ся санїтарий інспектор ген. Черпінський і підполковник Булусов. Полковник Ірман доказував чудєс хоробрости. — Последня телеґрама Стессля з дня 10. грудня звучить: Япанці обсадили дня 6. с. м. «високий горб». Наші кораблі, що находять ся в пристани, стали ушкоджені япанськими гранатами. Генерал Черпінський помер. Настрій війска знаменитий. — Як звісно, Япанці заповідали заняте Порт-Артура на день 10. с. м., а коли се несповнило ся мимо їх кровавих атаків, запевняють тепер, що до Нового року Порт-Артур буде в їх руках. В тїм випадку буде їм лїпше держати ся юліяньского калєндаря, та і до сеї пори, здає ся, они не зможуть переломити опору хороброї порт-артурской залоги.

Н О В И Н К И.

— Калєндар. В середу: руско-кат. Патапія препод.; римо-кат. Томи ап. — В четвер: руско-кат. Непороч. Зачат. Пр. Богород.; римо-кат. Зенона.

— На ювілей Івана Левицкого (Нечуя) в Києві виспільють наші товариства своїх делеґатів і лагодять розкішні адреси. Між иншими тов-о ім. Котляревского вислає адресу в чудовій теці з білого, ясневого дерева, надзвичайно гарно виполірованого. Чільна сторона теки ціла різьблена глибоко в гуцульским стилю з гарним монограмом ювілянта. Теку викінчив львівський артист різьбар Маркило Ковальський і показав ся справді мїстцем в примїненю мотивів нашого народного різьбарства до декорації такого предмету, який звичайно поручають інтролігаторам і вдоволяють ся плюсом, а що найбільше вишивкою, без ціхи трївкиости і артистичного значіня предмету.

— 3 Тернопоя. В звітї з концерту «Сокола» устренового дня 8. с. м. висловлює ся «Подільський Голос» вельми симпатично про виступ півістки п-ні Дністрянської і п-ні Лопатинської, артистки львівського театру. В фантазії Лішта виявила п-ні Дністрянська артизм і належите зрозумїне творю. «Другим шаром музичним — пише «Под. Голос» — надїляла нас сего вечера п. Лопатинська. Она відспївала при акомп. форт. в руках п-ни Ол. Калитовской Лисенка соопранові соля «Ой одна л...», Вахнянина арию Одарки з опери «Купало», Псковского «Сон» і ще дві пісні над-програмово. Самі пісні були дуже щасливо дїбрані, а побіч Лисенкової «Ой одна л...» виступила на перший план ария Одарки з опери «Купало». Ся ария містить в собі тільки чувства, тільки жало а при тїм так вінструментована богато, що справді приносить честь опері, що на жалє з причин наших спеціальних галицьких обставин доси не могла бути нігде виставленою. В інтєрпретації п-ні Лопатинської творї сї випали знаменито, так як артистка роззоряжає сильним ліричним голосом соопрановим, дуже милим і вміє тим голосом оперувати. Ми зауважили у п-ні Лопатинської — пише далше справознавец «Под. Голосу» — незвичайну ерудицію, легкість в сїваню та подавляли єї модуляцію в сїві. Як додати до сего ще, що п-ні Лопатинська сїває з правдивим чувством і що того чувства у неї дуже-дуже богато, то природно, що слухачі нагороджували її за кождою точкою шпиро сердечними оплесками». Хоря виконані «Тернопільским Бояном» вийшли також дуже добре, а військова орхестра достроїла ся гармонійно до цілости. Публики було на тїм концерті незвичайно богато, бо того самого дня посвячувано нове крило «Рускої Бурси», поставлене коштом 35.000 К. Посвяченє докоров о. крилош. Громницкий. У виголошеній промові о. Громницкий спомянув ванесними словами заслуги пок. митрополита С. Сембратовича і о. Качали, які своїми княжми записами причинили ся до збудованя бурси, в котрій сего року містить ся 140 учеників.

— Товариство «Руска Захоронка у Львові»

звертає ся до усіх жителів Галичини, щоби при надходячих святях Рїадва Христового згадали про нашу бідну дїтвору, та дечим єї запомогли на коляду! Приймемо все, хотьби стару одежину і обуву, бо не одна дигина не приходить до Захоронки, бо нема єї у що загорнути. Товариство як на тепер вичерпало свої фонди до послїдного сотика, тож не може нести помочи бїдакам. Тому звертаєсь тов-о до Вас, Добродїї і Добродїйки, вислухайте нашої просьби, а отрете не одну слезу. — За Виділ: *Луцківска* (ул. Сапїги ч. 5), *Кочовска* (ул. Мартина ч. 25).

— На спомин знєсеня кріпацтва в Росії міска рада Одеси назвала одну з улиць «Улицею 19. лютого 1861 р.» Та треба було 3-літних заходів, аби одержати на се дозвіл в Петербурзі. Ухвала міської ради запала ше в лютім 1901 року, яко в 40-роковини знєсеня кріпацтва, але сеї ухвали не затвердив міністер. Аж весною сего року міський голова Зелений їздив в тїй справі до Петербурга і вкінці сам цар дозволив на таку назву улиці.

— Іменованя. Цїсар іменував концептового практикаґта центральної статистичної комісії у Відни і приватного доцента д-ра Йосифа Бузєка, надзвичайним професором науки адмінїстрації і австрійского права адмінїстрації та статистики на львівским університетї. — Учителі школи державного промыслу в Коломиї Едв. Подгурский і Ант. Голїговский одержали тутул професорів. — Краєва рада шкільна затвердила в учительским званю і надала титул професора Іванови Лебєдзкому учителєви в гімназії в Самборї та іменовала Ярослава Гордицького заступником учителя в рускій гімназії у Львові.

— Краєва рада шкільна затвердила вибір Івана Серафїна управителя 6-кл. школи в Городенці на представителя учительского званя в окружній радї шк. Городенці, і назначила Стан. Бенєвского, управителя 5-кл. шк. в Скалатї на представителя учительского званя в окр. радї шк. в Скалатї; — іменовала Вінк. Рїпу і Йос. Галїпа учителями 5-кл. муж. школи в Борцеві, Володєл. Затлявкалу учит. 4-кл. шк. в Наролимістї і Теофіля Хєхліньского управ. 2-кл. шк. в Черлянях; — перенесла: Вал. Маєрановского упр. Миколу Бойченюка, Юл. Семїона і Алекс. Голїньского учит. 5-кл. школи мішаної в Косові до 5-кл. школи муж. в Косові, Ольгу Роговську і Олену Бойченюкову учит. 5-кл. шк. міш. в Косові до 5-кл. шк. жін. в Косові, Онуфр. Власїйчука учит. 4-кл. шк. муж. в Соколя до 4-кл. шк. міш. в Яворові, Ант. Саварина учит. 4-кл. шк. міш. в Яворові до 4 кл. шк. муж. в Яворові, Ант. Новотну учит. в Ісабах до Лішні, Волдєл. Подобу з Клікушової до Рик, а Волдєл. Конєчного з Рик до Клікушової; — перенесла в стан супочинку: Йос. Васильевского учит. в Бережанах, Ангєлу Шидельську учит. в Куйданяч і Леон. Крупільську учит. в Кєнтах.

— Наданє презенти. Намїсництво надало презенту на опорожнену парохїю в Рїпянці о. Петрови Яцшинови, дотєперішньому парохови в Олексинцах.

— Из Станиславова пишуть нам: Під протєктормом Єго Преосвященства Владики о. д-ра Хомишина устроєв тов-о «Станиславський Боян» в ювілей проголошеня доґми о Непорочности Пр. Дїви Марїї в салї тов-а ім. Монюшка в Станиславові дня 22. грудня с. р. концерт духовний з отсею програмою: I. Шуберт: «*Ave Maria*» виконає повна орхестра 24. п. п. під батугою Вл. Соучка. II. Вступне слово виголосить Вл. проф. др. Студинський (о культї Матєри Божїої на Русї). III. Бортнянский: «*Гласом моім*» хор мужський, виконають Вл. Богослови гр.-кат. семїнарії у Львові під батугою Ві. Турули. IV. Рудїк: «*Запах вже вечер*», квартет сольвий на соопран, фортепян, скрипку і чельо, виконають Вл. А. Крушельницка, Гузарєва, Словєска і Гаїслєр. V. О. Кумановский: «*Достойно вєть*», хор мішаний а сара̀ла виконає «Станиславський Боян» і Вл. Богослови під батугою Вл. Сїчиньского. VI. Гріґ: концерт а moll, сольо фортепянове в супроводі орхестри, виконає Вл. Мандичєска і орхестра 24. п. п. VII. Бортнянский: «*Скажи ми Господи*», хор мішаний в супроводі орхестри смичкової, виконають: «Станисл. Боян», Вл. Богослови і орхестра 24. п. п. під батугою Вл. Сїчиньского. VIII. Луїґі Луєсі: «*Ave Maria*» сольо соопранове в супроводі фортепяну, виконає Вл. А. Крушельницка і Гузарєва. IX. Вахнянин: «*Пречистая Дїва Мати*» хор мішаний в супроводі орхестри, виконають «Станисл. Боян», Вл. Богослови і орхестра 24. п. п. Початок точно о 7. год. вечер. — Цїни місць: Льожа I і X по 14 К, прочї по 10 К, фотелї партеровї по 3 К, крісла I-рядні партеровї і фотелї бальконовї по 2 К 40 с, прочї крісла партеровї по 2 К, галєрія і партер по 50 с. Часть доходу на будову нової церкви в Станиславові. Бїлєти продає торговля Стахєвича в Станиславові. Людям з провінції оповіщає ся, що поїзд за бїлєтми є великий і длятого єсли хотять взяти в торжєствї участь, нехай сейчас замовляють бїлєти у Вл. Стахєвича. — Др. Словєський, голова «Бояна».

— Варшава або бодай Краївє хотьґ вже зробити зі Львова. Іменно львівський відділ поль-

наслідок стрийських зборів, на яких голова руского соймового клубу др. Олесницький станув перед своїми виборцями задля справоздання.

Передовсім треба зазначити як першу ціху того «рутенізму», що хотів Стрий туй під боком, жадна з руских часописий не одержала звіту з тих зборів, хотів на них збула ся така важна подія, як заява голови руского клубу, що складає мандат і усуває ся від політики. Перший Dziennik polski — як впрочім звичайно в руских справах — одержав інтимні інформації про мотиви такого рішення пос. Олесницького і так їх представляє:

«Др. Олесницький наміряв перенести свою адвокатську канцелярію зі Стрия до Львова. Се було дуже не на руку проводирям «Народного Комітету», бо деякі з них позанимали дуже добре платні посади в «Дністрі», «Кредитовім Союзі», «Народній Торговлі» і т. д., а скоро би др. Олесницький осів на постійно у Львові, то треба би було частину тих доходів і ему відступити (?). Отже розпочали против него інтригу на велику скалю. На поручення «Народного Комітету», а радше тих самих панів, котрі кобоювали ся, що би др. Олесницький не осів у Львові, скликано по провінції цілий ряд віч (Мостиска, Комарно, Львів і т. д.), на котрих в дуже острый спосіб атаковано угодову немов то політику руских послів підчас сегорічної соймової сесії, а ряд бесідників обвинював за се д-ра Олесницького, яко провідника сего клубу. На сих вічах ухвалено всюду однакі резолюції, осуджуючі політику руских послів, а вже сам факт, що зміст тих резолюцій є всюди однаковий, вказує на се, що розіславо їх у відбитках зі Львова. Др. Олесницький здивував ся, вичитавши в дневниках неоправдані атаки на него провінціонálních політиків, аж приїхавши перед кількома днями до Львова, довідав ся про все і так обурив ся тим глибоко, що занехав намір переноси до Львова, а навіть носить ся з наміром зложити посольський мандат».

Лишаємо всякі коментарі на боці, попере-стаючи тільки на зіставленю фактів, які самі себе потверджують взаїмво. Як сказано було — рускі часописи не одержали жадного справоздання зі стрийських зборів, які відбули ся дня 8. с. м. і доперва аж за 10 днів, дня 18. с. м. виступив «Галічанін», але вже не зі справозданем, а з тенденційно опрацьованою вступною статьею. Тут мусимо зазначити ще один рутенський інцидент, що стрийські збори ухвалили нагану і обурення тій частині рускої праси, що вела підпольну роботу против д-ра Олесницького, нападаючи на становиско, заняте руским клубом — а тої своєї ухвали нігде не закомунікували, так що ані «Громадський Голос», ані «Діло», ані «Галічанин» були і не довідали ся про сю нагану стрийського збору, колиб сей послідний в своїй отвертості сам єї був не помітив і не... викпив.

Як «Галічанін» представляє, проводили згаданім зборам о. Желиховський, др. Митронович зі Скольного і селянин Яцишин. Др. Олесницький

в 3-годинній промові порушив найважнійші економічно-політичні справи. Рентові хуторі назвав «найбільшим нещастем руского народа, бо східну Галичину заллють Мазури. Рускі послы не могли оперти ся ухвалено дотичного закона, бо 10 людей не є в силі нічо зробити против 150». Приняте субвенції на руский театр вважає би бесідник низше чести руского народа.

Друга часть справоздання «застігла балшинство в расплож» — твердить «Галічанін» — бо стала боронити становиско руского соймового клубу против тої острій критики, з якою виступила часть рускої праси по скінченій соймовій сесії. Що до о. Еффіновича, то др. Олесницький був перший за єго принятєм до руского клубу, щоби запобічи розбитю на два клуби, на що заносило ся. На внесене пос. Олесницького руский клуб стояв у тісній звязі і з «Народним Комітетом» і «Народнім Советом», але за весь час сесії ні одно ні друге товариство не заявило якого небудь невдоволення з єго поведення і політики і руских послів взагалі, а доперва по скінченю сесії почала ся безпощадна критика.

Таке поведєне обох політичних організацій є після гадки пос. Олесницького вповні некоректне і тяжко з ним в тім не згодити ся.

Що до періодичної праси висказав ся пос. Олесницький, що она перший раз від довгих літ зійшла ся в поглядах, а іменно в однодушнім, безпощаднім осудженю діяльності руских послів взагалі, а єго самого в особности. Посунулись до того, що «Громадський Голос» назвав д-ра Олесницького падлюкою, рабом, запроданцем і запитує єго, кілько він одержав «Schweigeld-y» за час дебати над рентовими оселями, «Галічанін» назвав єго поведєне підлим, а єго самого падлюкою, ба навіть, що найбільшійше для бесідника, «Діло» накинуло ся на него беззглядно, видаючи осуд на єго політику. Ся єдність вказувала би, що і ціла руска суспільність невдоволена з політики руского клубу, тому пос. Олесницький в виду сего несправедливого осуду рішив ся на серйозний крок: зложити мандат і покинути політику, та звернути свої сили на инше поле, на яким може більше принесе користі рускому народови.

Після сильного вражєня, яке, зовсім зрозуміло, викликала ся остаточна заява д-ра Олесницького на присутніх, заняв слово п. Берник з Лисятч і висказив гіркі слова догани тій частині рускої праси, що своїм поведєнем дала привід до такої знеохоти і розєднєня на політичнім полі, а п. Рудницький зі Стрия поставив внесєне, щоби тій прасі висказати нагану і обурєне зборів.

Тепер наступив дуже характеристичний епізод нашої рутенської політики, який «Галічанін» підносить очевидно до першорядного значєня з цілх зборів. Ото виступає маститий о. Давидяк з Тухлі і обговорюючи злочасні рентові хуторі твердить, що руский народ мав право сподівати ся від своїх послів бодяї такого

супротивленя против них, як задля такої «мелочи», як станиславська гімназія. Колиж рентові оселі перейшли майже незаметно, — не диво, що виринули всякі толки, мов то они перейшли ціною станиславської гімназії, на основі договору і т. п. В такій хвилі осудити поведєне руских послів було обовязком періодичної праси, а «порицати» єї за те була би «большая глупость», бо висказувати нагану своєму органу було би «політикою самооплюваня». Впрочім резигнація д-ра Олесницького, тільки доказує, що п. Олесницький не є «опитним» політиком, лиш «нервним» чоловіком. Він покидає народ тоді, «кагда надо сплатитіє і действовати», щоби уменшити зло, яке грозить зі сторони рентових осель. Тому о. Давидяк вносить уділити пос. Олесницькому вотум довіря і не прийати до відомости єго резигнації. Хитрий виступ кацаєського штабовеця є вельми характеристичний для відносин бл. п. консолидації, яка в Стрийщині найотвертше була загніздила ся та ще і дотепер офіціально не стала розвязана. Підступні слова «маститого» зрозумів др. Олесницький так, що они є тільки потвердженєм того, що писали про него часописи, а се тільки укріплює єго в давнім намірі. Так само і збори прийняли виступленє «батюшки» з Тухлі, бо по однодушнім ухвалено вотум довіря для п. Олесницького і по однодушнім непринятю єго резигнації, висказано в окремії резолюції нагану і обурєне «Громадскому Голосови», «Галічанини» і «Ділови» за їх безтактні і несправедливі виступи против голови руского соймового клубу.

Ситуация на Угорщині.

Угорська палата послів відбула вчера коротке засіданє, на яким відчитано корольський рескрипт, відрочуючий сойм до дня 28. грудня. Відчитанє рескрипту відбуло ся серед повного спокою, а опісля дали ся чути оклики на правиці: елієн! Підчас замкнєня засіданя правиця підносила оклики в честь короля, а лівия кричала: Най живе конституція! най живе народ!

Вчера вечером відбуло ліберальне сторонництво засіданє, на яким на внесєне гр. Тіси, вибрано комітет для зредагованя відозви до народу. Відтак гр. Тіса в довшій промові збивав твердженя опозиційних кругів, немов би розвязанє палати в теперішних обставинах було безправне. Виправді закон каже, що розвязанє не може наступити, заким не буде полагоджений бюджет на слідуєчий рік, однак під тим розуміє ся, що бюджет мав бути в відповіднім часі, як се і зроблено, предложений палаті. Однак не можна так інтерпретувати сего закона, немов то опозиція мала би кожного часу право запобічи розвязаню сойму і в сей спосіб унеможливити відкликанє до народу і виборців. Вкінци висказав президент міністрів надїю, що цілий народ піде за правдою.

шию, наче тріпотанє крилців упоєє збиточника, що вхвятий пташку, тягає за крила, ноги, вистрібує-вириває одинцем перо за пером. Пташина тріпочеть ся, пишчить-благає о милосерде. А мучитель сміє ся і розкошує плачем єї та болем. Гонить диким, роззвірєним поглядом за вирваними перцями, що полетіли з вітром.

Сей біль... сеж спорт... його винахід... се тая ідеальна його гадка...

Та відай доля в особі Василя напосіла ся на нього. Знов прийшов з запросинами на обід.

— Щез би вже раз з твоім обідом...

— Простіть...

— Йолуп з тебе. Прийшов би... сів би камінчиком, якби скотів, а то гримає, товче ся і перешкаджає в так важному ділі. Чи знаєш, бовване, що кожда хвиля тепер — то скарб... мілота для мене. Розумів, чи ні?... А він з обідом до лихого лєнив ся...

Але тим разом не мучив Петра. Він знав, що не переконає Петра. Коли він зачинив за собою двері, подумав: Ет... зварював чоловік. Ті «вчені» — то здає ся всі нарвані. Чи бідний, чи пан — на одно копито набивані. А я думав, що вчені — та Бог знає які мудрі... От... як сей граф в шампані купав ся — так знов той їсти не хоче... А тьфу на тебе...

Хотів сплюнути на восковану підлогу —

але в сій хвилі пригадав собі здорового прочуханця свого шефа, що почаствував єго зараз другого дня квязівської служби.

Та не перестав воркотіти під носом. Молодому парібови із здоровим, хлопеким розумом, виколисаному тихою, спокійною гармонією поетичної природи, що за півтора місяця свого побуту в великопанській палаті не вспів визнати людий «висшого такту», не бачив вибриків людського, дуже часто збоченого духа, чи то надмірною розкошю, чи мозольною працею о житє — йому не могло помістити ся в голові, як чоловік, що має перед собою таку поживу, міг байдужно єї нехтувати і морити себе голодом.

— Ні... не інакше... се мусить бути божевільний. Так думаючи дійшов до ідальні.

— А приїде пан професор? — спитала княгиня.

— Ні... прошу ясної пані. — При тих словах виправив ся наче рекрут перед паном гефрайтром.

— Щож він робить? — перебила товста, з гладким підбородком, графиня Павліна...

— Казає, прошу ясної пані, що має експеримент.

Ціле товариство вишком усьміхнуло ся.

— То занєси йому на гору... Може він осібно пообідає.

— Ні... прошу ясної пані, казає, що дякує, що нічого не хоче.

Княгиню брала цікавість. Що з ним? Вчера наплів Василь о якимсь винаході... о дорогім скарбі...

— Пду сама до нього, — зважила ся княгиня.

Але обід ішов своїм звичаєм. Півмисок за півмиском перелітає на білих, лебединих крилах орукавичених рук Альойзії і Василя. Вони мовчки змінюли тарелі, вилки і срібні ножі, подавали страву... наливали пиво і вино.

Чи бабека цікавість, чи страх перед Нарваним, щоби його собі не зразити, чи може вроджена єї дитяча добрість, але найправдоподібнійше усі наведені причани нараз перемогли етикету і приписи аристократичного шабляну.

Княгиня відложила сїжну, білу сервету. В сій хвилі прискочив Альойзій, відсунув стілець і з рабским виразом лица та звинностию циркового блазна відхилив двері ідальні.

Княгиня наче стара качка подріботала на другий поверх до Петра.

(Дальше буде).

ского Тов. педагогічного устроює ряд відчитів про говори польської мови і між іншими відчитав там п. Куліковський реферат про винайдений собою «лемберський» себто львівський говір, зложений з польської мови, занечищеної злодійськими (?) виразами, жидівського жаргону, провінціалізмами, германізмами, рутенізмами і т. д. Особливо страшним видалося прелегентови, що майже кожне речене Львовянина, навіть з інтелігенції, починають від руского слівця «та». Шкільний інспектор Говорка постановив внесенє, щоби випрацювати ряд резолюцій до львівського уряду і до властей (?) в справі зарадження «лемберської» мови, яка затривожуючо скоро має ширити ся, після гадки внескодавця, між населенєм столиці. Очевидно, що се тільки один більше польонізаційний товчок в новій формі язикового пуританізму.

— 250 ч. „Руслана“. Хто з ВПшов. Передплатників нашої часописи не складає річників «Руслана» і має вище згадане число, звольте нам его прислати, за що будемо щиро вдячні, так як назване число востім у нас вичерпане. Рівночасно просимо завчасу рекламувати затрачені числа а потрібні кому до комплекту. — *Адміністратція.*

Наука, штука, література.

— „Ще не вмерла Україна“, пісні патріотичні і народні, зложив на фортеп'ян Денис Січинський, накладом книгарні і складу нот: А. Штаудахер і С-ка в Станиславові, — ціна 6 К. — Збірка сея прихожа як раз на дарунок при нагоді Різдвяних свят на ялинку, бо визначавсь передовсім гарним виїшнім виглядом (вінета в народнім стилі) і вповні артистичним викінченєм під зглядом штиху нот і друку тексту (печатано у фірми Breitkopf et Härtel в Липську) а що до змісту, то обнимає 151 пісень народних найпопулярніших як галицьких так українських зложених на фортеп'ян в спосіб легкий і приступний знаним нашому загалови композитором Денисом Січинським, а кожда з пісень заосмотрена кромі того текстом в той спосіб, що перша строфа тексту піддрукована є під нотами, а прочі тексти находять ся в осібній до збірки долученій II часті. — Не місце тут занімати критичною оцінкою сеї — будь що будь — великої музичної праці п. Дениса Січинського; він сам у вступнім слові до сеї своєї збірки отверто признає, що користував ся ріжними матеріялами музичними, як збірники народних пісень Єдлічки, Коціпінського, Лисенка, і т. д. але з огляду, що всі дотеперішні збірники наших народних пісень роблені були в той спосіб, що під мелодією (з текстом) підписаний був супровід фортеп'яновий так, що чи то сам спів без фортеп'янового супроводу, чи сам фортеп'яновий супровід без співу не давав ніяк понятя о даній пісні. Збірка его заслугоє на увагу тим більше, що подає кожду пісню в фортеп'яновім укладі в той спосіб, що вона становить сама для себе совершенно викінчену артистичну цілість. Тому поручити годить ся нашій П. Т. співлюбивій публіці сю нову що іно появилу ся збірку народних пісень, бо се одинок а у нас до тепер в сеї спосіб споряджена збірка, а і ціна як 6 К за 152 сторін нот і 34 стор. тексту, не говорячи про оправу і ин., цілком не за висока.

Телеграми

в дия 20. грудня.

Рим. Osservatore Romano доносить, що Свв. Отець іменував msgr. Тачіого апостодським делегатом в Царгороді.

Будапешт. Говорять, що правительство вже розвязало нову сторожу парламентарну.

Лондон. Тутешний торговельний уряд почав нове слідство в справі події на мори коло Гуль, аби установити височину винагороди за шкоди нанесені рибакам російскою фльоотою.

Відень. З нагоди імянин російского царя відбув ся вчера двірський обід, в яким взяли участь архієпископ, заступник російської амбасаді бар. Будберг з персоналом і найвисші державні достойники.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар клініки львівского універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні
ординує у внутрішніх недугах від 3—5 попол.
ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує
при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

Colosseum В пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.
від 1. до 16. грудня 1904.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлєнє. В неділі і свята 2 представлєнє о 4. год. попол. і о 8. год. вечером, Що п'ятниці High-Life представлєнє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З куплєним білєтом на фотелі, ложі і I-рядні крісла можна їхати даром на представлєнє омнібусами Кольосоє, які ждуть коло Відєньскої каварні.

ХРИСТИЯНЬСКИЙ КАЛЕНДАР МІСІОНАРЯ

на 1905 рк

коштує лише 50 сот., а з поштовою пересилкою 60 сот. Зміст богатий, ілюстрації гарні. При закупні більше примірників вельми значний опуст. Висилає лише за готівку: *Видавництво Чина св. Василя В. в Жовкві.*

Виконує найдешевше!

Всякі роботи ритівничі, печаткові і цизельовані. Власний виріб стампіль кавчукових і металевих, гравірованє на метали і дорогих камях.

Монограми, герби і гузики до упряжи і ліберії, шильди ритовані і ляті, таблиці з бляхи прасовані для сторожи і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки до випалєня з заліза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових друкарєнь „Perfect“ і ріжних фарб до стампіль.

Артист. заведєнє ритівничє А. Зігмана, у Львові

14 ул. Сикстуска 14. 119(17-20)

Окраса для кождої кімнати!

При розвязаню одної фабрики удало ся мені дешево закупити 8.000 стінних диванів і 11.000 диваників перед ліжко, так що я можу величавий

СТІННИЙ ДИВАН З ЧЕНІЛЮ

з обох сторін зовсім однаковий, в гарних трєвалих красках 100 см. широкий, 200 см. довгий, в прєгарних візрях: льви, пси, серни, лебеді, пави, олені, верблюди, цвєті і т. д., за посліплатою прислати

за 2 злр. 50 кр.

Головно придатний для вогких кімнат, бо диван є того рода грубий, що вогкість не перепускає.

Гарні диваники перед ліжко штука лише 70 кр.
Перший моравский дім експорту товарового

Юлій Гойташ, Гедінг

ч. 98 (Моравія).

(Erstes mährisches Waren-Versandhaus, Julius Hoitash, Göding, Nr. 98. Mähren).

Сотки подяк і пізнійших замовлєнь до перегляненя. — Не до внодобі приймає ся неупшкодженє і звертає ся гроші. (3—3)

Лише короткий час!

Ще небувало за таку ціну!

ОБЕЗПЕЧАЙТЕ БУДИНКИ, ДВИЖИМОСТИ, ЗБИЖЕ І ПАШУ

против огневих шкід

в одинокім рускім Товаристві асекураційнім

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР опирає ся на взаїмности членів, то значить, звертає членам щорічну чисту надвижку. Звороти виносили за р. 1900, 1901 і 1902 суму 219.332 кор. т. є 8%.

ШКОДИ ліквідує ДНІСТЕР скоро при участі місцевих членів і делегатів. Від 1893 до 1903 виплатив ДНІСТЕР відшкодовань на суму 4.161.669 кор.

ФОНДИ ДНІСТРА з кінцем 1903 р. виносять 1.013.691 кор. і уміщені в пупілярних цінних паперах.

ПОЛІСИ ДНІСТРА приймає при позичках Банк кравий і каси оцадности.

АГЕНЦІЇ ДНІСТРА находять ся у всіх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через агєнта; ДНІСТЕР уділяє агєнції господарям, де єще на більший округ нема агєнції. Агєнти заробили вже 537.815 кор. провізії.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся через ДНІСТЕР в Товаристві краківскім; власпу провізію від таких обезпечєнь дає ДНІСТЕР на рускі добродійні ціли; тому на жите обезпечайте ся тільки через ДНІСТЕР.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“

у Львові, ринок 10, в домі «Просвіти».